dei verbū predicare et ꝑmittētes lupos infernales oues.i.aīas
fideliū criſtianoꝝ auferre. O mi germane attēde diligēter quid
ſcriptura dicat et fac ſicut bonus paſtor: ⁊ vigila ſuꝑ gregē tuū
verbo dei et ſacra eruditiōe ſm tuā ſcientiā a deo tibi datam ⁊
decora et ꝯfirma tuā doctrinā bono exēplo et ꝯuerſatiōe ſan//
cta et caſta: ne ꝓplūs tuus tibi dicere habeat ꝓpter tuā dalidaʒ
O medice cura teipm̄. Et eice primo trabem magnā de oculo
tuo.i.malam illā dalidā eice primo de domo tua tuoqʒ latere ac
menſa. et tunc veniēs eice a nobis qđ vitioſum eſt. Nam val//
de turpe eſt doctori cū culpa redarguit ipm̄. Et hoc de.xiiij.c.

An Publicis criminoſis ſacerdotibus ſit reuerentia exhibenda: ¶ Capitulū.xv.

q

Ueritur verū publiceʒ criminoſis et malis ſacerdotibꝰ
debeat exhiberi honor et reuerētia: cū tn̄ ſapie.xxviij.
dr̄. Qui ſibiipſi malus cui bonus. Et ſm phm̄. Soli
boni et ꝟtuoſi honorādi ſunt. Sed in oppoſitū eſt qđ idē phs
dr̄. Honor nō eſt in honorato ſed in honorāte. Iteʒ ſacerdos
eſt vicarius xp̄i: Et q̄uis malus ſacerdos de iure nō honorat̄
honorat̄ tn̄ qr vicarius xp̄i. Exm̄ habes. Nam ymagines xp̄i
vel beate marie ꝟginis: q̄uis fiant de vili ligno: aut etiā luto
ſiue lapide: honorant̄ tn̄ ꝓpter illos quorū ymagines ſūt. Sic
et tu malū ſacerdotē honora ꝓpter eius cuius eſt ſacerdos ⁊ vi
carius. Criſtus em̄ honorauit ſacerdotes iudeorū q̄uis eſſent
mali: nobis in exemplū. Xp̄s ait. Propter bonos ſacerdotes
decet et te malos honorare ne ꝓpter malos bonos cōtemſeris
Melius eſt em̄ malis iniuſta preſtare q̄ȝ bonis iuſta denega//
re: frequēter em̄ de malo hoīe bona doctrina ꝓcedit. Ecce em̄
vilis terra precioſum ꝓducit aurum. Nunquid ꝓpter vilem au
rum precioſum ꝯtemnitur: ſed ſicut aurum eligit et terra ꝯtem
nitur ſeu relinquitur: ſic et vos a malo ſacerdote doctrinā bo//
nam accipite et mores eius prauos relinquite. Nam et apibus
herbe non ſunt neceſſarie ſed flores. ſic tibi non ſunt vtiles ini//
quitates ſacerdotum: ſed doctrina eoruʒ. Sed diceret aliquis
Quomō poſſunt mali ſacerdotes: luxurioſi: ſuperbi: excōicati:
ſimoniaci: alios mūdare cum tn̄ ꝓpheta dr̄. Ab immundo q̄s
mundabit̄. Et ibi. Si cecus cecū ducit ambo in foueā cadunt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Capitulum quindecimū.

Et qui per ſe ligatus a dyabolo quomō poteſt alios ſoluere a nexibus peccatorū. Rn̄detur ꝙ duo ꝯſideranda ſunt in ſacerdote malo. videlicet vita mala que eſt eius: ꝛ offitiū ſanctum ꝛ immaculatū quod eſt ipſius eccleſie: et eſt nobilius cunctꝫ operibus huius mōi. Nam alij per eorū offitia lucrantur diuitias terrenas: ſed ſacerdotes per eorū offitia lucranꝭ aīas cristi precioſo ſanguine redēptas. quas noſtras anias cristus multo meliores ſanguine ſuo reputauit qui ipſas redemit: qꝛ emens rem emptam pretioſiorē eſtimat pretio pro quo emit. ¶ Nota diligenter qđ dico Quis em̄ in hominibus tot aīas dyabolo abſtulit et deo tradidit ſicut offitiū ſacerdotale? certe nemo. quis eas in baptiſmo gn̄auit niſi ordo ſacerdotalis. Quis eas errantes a vijs inferni reuocat niſi ordo ſacerdotalis Quis eas ſacrn̄to eucariſtie cibat niſi ordo ſacerdotalis. Quis eas egredientes de mūdo inungit vt demonibus elabenꝭ et tanꝗ̄ inuncti reges in celis coronenꝭ niſi ordo ſacerdotalis. Quis mūdum vt ſol et luna illumiat ſua doctrina niſi ordo ſacerdotalis. quid plura dicā Mundus ſine ſole et hoīes ſine ſacerdotio quid valent penitus nihil. Ergo nolite tāgere criſtos meos. i. ſacerdotes: eos inhonorādo aut de eis male loquendo. Audiamꝰ igiꝭ beatū Aug. de dignitate ſacerdotali ſic intonantē. O celeſte miniſteriū ſacerdotale quo pater et filius et ſpūſſanctus tāta miracula operanꝭ ſuper tam ineffabili miniſterio veſtro quo vno et eodem momēto idem deus qui p̄ſidet in celis in manibꝰ veſtris eſt in ſacrifitio altaris. quapropter celū miratur: obſtupet terra: horreſcit infernus: cōtremiſcit dyabolus: veretur homo. veneraturq̄ plīma angelica celſitudo. O ꝗ̄ magnū et horribile eſt offitiū ſacerdotale quibus datum eſt donū maieſtatis verbis ſacris ꝯſecrare: labijs bn̄dicere: manibus tenere: ore ꝓprio ſumere et ceteris miniſtrare. O ꝗ̄ munde debent eſſe manus iſte: ꝗ̄ purū os: ꝗ̄ ſanctū corpus: ꝗ̄ immaculatū cor ſacerdotis ad qđ totiens ingrediꝭ auctor puritatis. Et ideo ex ore ſacerdotis nil niſi ſanctū: niſi honeſtum: niſi vtile ꝓcedere debet verbū. qui tam ſepe ſuſcipit ſacramentū. Itē oculi eius ſimplices et pudici qui corpus criſti tam ſepius ſolet intueri manus pure et in celū eleuate qui creatorē celi et terre ſolet ꝯtrectare. Nam ſacerdotibus in lege dꝛ. Sancti eſtote quoniā ego ſctūs

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſum deus veſter. Nam vita clericoꝝ liber debet eſſe laycoꝝ: ſed vita criſti liber debet eſſe clericoꝝ. ſic docuit paulus ſubditos ſuos dicens Imitatores mei eſtote ſicut ego criſti. ¶ Eſt tamē ſciendū ꝙ ſacerdos ſanctus dr̄ multipliciter. Primo quo ad deum. qꝛ deus dedit ſemetipſm ad manus ſacerdotū. Unde Je re. i. Ecce ego ſum in manibus veſtris facite mecū quod bo-nū eſt in oculis veſtris ⁊ rectū. Uerum tn̄ ſcitote et agnoſcite ꝙ ſi occideritis me ſanguinem a vobis requiram. Aug. O vene-randa dignitas ſacerdotū inter quorum manus: dei filius ve-lut in vtero virginis incarnat: et idem creator qui creauit vos dedit vobis creare et ſe: et qui creauit vos abſqꝫ verbis: creat a vobis mediātibus verbꝫ. ¶ Secundo eſt ſacerdos ſanctus quo ad virginē mariam. Nam quē maria portauit in preſepio reclinauit digne manibus tractauit. hunc ſacerdos in altari et in celebratiōe miſſe tractat et reclinat. ¶ Tertio quo ad ange-los: qꝛ ſicut angeli cantant et laudāt ante thronū dei dicentes Sanctus: ſanctus: ſanctus dn̄s deus ⁊c. vt habetur in apoca. ſic ſacerdotes in miſſa cantant. Sanctus: ſanctus: ſanctus do minus deus ſabaoth. Et cui angeli in celis ſeruiūt: ſacerdotes miniſtrant illi in terris: iſti vidēdo: illi tractando. Qui illos pa ſcit per ſpetiem ſuā in celo: ipſum aūt ſacerdotem per fidem in eucariſtie ſacramēto. Unde Ambro. Reuera nobiſcū eſt deus ſed hoc per fidē donec mereamur ipm videre in celeſti patria per ſpēm. Nemo eīm dubitat angelos adeſſe in celebratione et in ꝯſecratione ſacramēti: quia vbi deus ibi angeli et miniſtri et ns. Legitur eīm in apocal. angelum dixiſſe Johanni. Noli me adorare frater eīm et ꝯſeruus tuus ſum. ¶ Quarto quo ad oēs ſanctos. qꝛ ſacerdos gerit tipum omniū ſanctoꝝ: nam erran-tes et infideles tenent vocare ad fidem ꝓphetarum: deſperan-tes ad ſpem patriarcharū: mundum amātes ad dilectionē apo ſtoloꝝ. Excitare pauperes: oppreſſos: infirmos ⁊ captiuos cū patientia martiꝝ conſolari: carnem ſuā nimis delicate nutrien tes: cum abſtinentia confeſſoꝝ corrigere: immūdos et luxuri-oſos ad caſtitatē virginū reuocare: ſuperbos et impudicos ad humilitatē xp̄i et ſanctarū viduarū animare. Et ideo o vos oēs criſtiani ſacerdotes diligite qui ſic laborant numerū veſtrū au gere. ¶ Quinto vero quo ad inferos: quia dn̄s dixit petro. Et

poꝛte inferi non ꝑualebunt aduerſum te. Ecce ſacerdos de te ſcriptū eſt. Ipſe claudit et nemo aperit.i.vos maledicti demones quos vos ligaſtꝫ funibus eterne dānatōis:ſacerdos ſoluit et qui digni fuerūt eterne moꝛtis ipſi remunerant pꝛemio eterno.

6° ¶ Sexto quo ad hoīes:qꝛ deus pꝛe ceterꝫ hominibꝰ eos pꝛefecit:nam pꝛincipes terreſtres ꝓſunt tp̄alibus et coꝛpalibꝰ: ſacerdotes aūt animabus. Nam dignitas ſacerdotalis pꝛius erat q̄ regalis:et ſacerdotes a moyſe vſqꝫ ad reges populū regebāt:et poſtq̄ꝫ reges ſurrexerūt ſacerdotibus tn̄ ſubditi erant Et reges qui noluerūt obedire ſacerdotibꝰ maxime a deo puniebant:ſicut Saul qui ſeip̄m occidebat. Achas a ſeruis ſuis occidebat. Ozias lepꝛoſus efficit. Decius a demonibus obſeſſus male interiit:et ſemꝑ vngebant a ſacerdotibus et nō econuerſo qḋ adhuc fit. Unde pſ. Conſtitues eos pꝛincipes ſuper oēm terrā.i.ſuꝑ oēs hoīes:et ideo in laude oīm ſacerdotū pꝛorūpit in hec verba ſctūs petrus. Uos eſtis genus electū regale ſacerdotiū:gens ſancta:ꝑplūs acquiſitōnis. Et Paulus ad Ephe.i. Elegit vos deus an̄ mundi ꝯſtitutionē vt eſſetꝫ ſancti et immaculati in cōſpectu eius. Nam ſacerdotis electio ꝑꝫ in nominis ſui interꝑtatione: qꝛ clericus dr̄ a cleros grece quod eſt ſoꝛs latine.qꝛ in ſoꝛte dei ſunt:vł quia ſoꝛs ipſoꝛū eſt deus vel quia de ſoꝛte dei.i.de elemoſina debent viuere. Unde dn̄s per Ezechielem ait. Nō dabitis eis partes qꝛ ego eoꝛū poſſeſſio ſum. Quicquid eīm dn̄o datur ipſe viceuerſa dat ſacerdotibus. Bern.in ꝑſona domini ait. Ego elegi et pꝛeelegi mihi ſacerdotem ad condignū manſionis habitaculū tanq̄ꝫ in vaſe vitreo. Nam licet vitrū ſit de vili materia tn̄ dyaphanū eſt:ſplendidum eſt:tranſparens eſt ſuꝑ aurum et argentū. Eodem mō ſacerdos eſt faltem quo ad eius offitiū:licꝫ ſit peccatoꝛ tamen eius offitiū lucet pꝛe regibus et ducibus. Unde Jere.i. Elegi te vt euellas iram patris:peccati maculam:culpe penam:⁊ coꝛda hominū edifices:et virtutes in eis plantes:et in eoꝛum animabus diſſipes vitioꝛū erroꝛes ⁊ hereſes. Ergo miles dei germane conſidera tuā dignitatem et q̄ non es electus ad aliqua turpia exercenda.ſ.vt ſis luſoꝛ:tabernarius:ſuperbus:concubinarius:ſymoniacus:ſed conſidera ineffabilem tuā dignitatem nam deus nos ſacerdotes pꝛe cunctis hominibus honoꝛauit

quia licet conditione ſimus homines dignitate tñ ſumus dij.
ideo ſuper oēs homies. Et probat hoc pſal. dicens. Ego dixi
dij eſtis et filij excelſi omēs. Etiam habetur Joh. xv. Ego ele
gi vos vt eatis et fructū afferatis: et fructus veſter maneat: et
quis eſt iſte fructus: certe fructus animarū quo fructu nullus
eſt deo carior: pro quo fructu habendo filius dei ſuſtinuit paſſi
onem et mortem amariſſimā: mundi ergo eſtote et ſancti. Si
eñ criſtus adhuc exiſtens mortalis tractari voluit puris mani
bus Marie et ioſeph: quāto magis nos ſacerdotes ſtudere de
bemus munditiam cordis: mentis et corpis: qui eundem tra=
ctamus immortalem. Quanta eñ inſania eſt in malo ſacerdo
te qui longe ab eorum ſanctitate eſt cōſtitutus ꝙ audet recipe
re eum qui iam eſt glorificatus. Aut vtiq; inſanit aut fide ca=
ret: quia ſi vnū iſtorum adeſſet nunq; eum tangere preſumeret
qui vere eſt tibi ſine omni dubio totus in diuinitate: totus in
humanitate: eſt ibi verus deus: verus homo: totus deus: ho=
mo totus: vera caro: verus ſanguis criſti. Bern. O temerariū:
o q; nepharīu pollutis manibus tractare: et virginis filiū im=
mundis labijs oſculare et ſordido ore ſumere que mens nō ra
pitur ad exceſſuz. Quis oculus nō erubeſcit? quis auditus nō
terretur vbi mūdi pretiū proicit̄ in ſterquiliniū. i. in os indigne
ſumentis. Qui ſumūt indigne certe oēs qui ſcienter in peccatꝫ
mortalibus ſumūt: ſicut tu mi germane qui es publicus ꝯcubi
narius ꝛ oēs tui ſimiles: et ſicut fuit infeliciſſimus epūs Mey
deburgeñ. noie Udo De quo inueni ſcriptū in cronicis. ¶ Ex
anno dñi. d. cccc. l. Ottone. iij. regnāte et impante apud permia
polim. i. meydeburg in ſaxonia cōtigit nimis horribile prodi=
giū omnibus ꝑlatis et preſpiteris nimis formidandū: vt clare
ſtat quantū malum ſit in ſtatu ꝑlationis aut ſacerdotij turpi=
ter viuere: et patrimoniū criſti. i. res eccleſie iniuſte diſtrahere:
et ſubditos ſcandaliſare: et ſponſas criſti videlicet ſanctas mo
niales deo ꝯſecratas violare. Nam in ꝑdicta vrbe erat quidaꝫ
ſcolaris noie Udo: inertis ingenij quantūcunq; verberibꝰ tor
queretur: quadam aūt vice poſt enormes plagas introiuit ma
iorem eccleſiam ad honorem ſancti Mauritij conſecratam: et
pſternens ſe in magna deuotione et lachrimis: rogans regine
celi clementiā et ſancti mauritij patrocinū: pro illuminatione

ſui intellectus et ingenij:et ſic in prece poſitus aliquantulū ob
dormiuit:cui mater miſericordie tandē apparuit et ſibi dixit.
Ego exaudiui tuam orationē ⁊ ecce nō ſolam ſcientie munus
tibi tribuo ymmo etiā poſt mortem archiepiſcopi tu ſucceſſor
eius eris:et ſi bene rexeris premiū grande ↄſequaris:ſin autē
male:corpore et anima punieris:et ſic virgo beata diſparuit.
Euigilans ille multū gaudens mox ſcolas more ſolito intrauit
Cumqꝫ os ad loquendū aperuiſſet cepit omnes diſputādo cō
cludere et in omni ſcientia peritiſſimus apparere. Stupebant
aūt omnes qui eum audiebant:vnde huic tam magna ſcientia
tam ſubito veniſſet:et mirātes dixerunt mutuo. Nonne hic eſt
Udo qui hodie mactabat̄ vt bos:iam vere loquitur vt phūs.
Deinde poſt aliquos annos archiepūs morit̄ et Udo ab om
nibus eligit̄:et quia honores mutant mores ſed raro in meli
ores. Nam conſiliū beate Marie virginis cepit negligere et
ꝓprie ſalutꝫ immemor eſſe:et facultates eccleſie ſue inutiliter cō
ſumere:ymmo non tm̄ ſeculares ſed ⁊ moniales deo ↄſecratas
violare/et abſqꝫ vllo timore ad oīm flagitiorū genera relaxare
habenas. Contigit aūt vt vnam abbatiſſaꝫ de regali cenobio
qđ tunc Oſterholtz dicebat̄:nunc vero vallis liliorū ciſtertieñ
ordinis dicit̄:ſecum in lecto haberet et vocem terribiliter into
nantem audiret in hec verba. Ceſſa de ludo quia luſiſti ſatis
vdo. His auditis riſum fecit fictitiū reputās et mane facto ite
rum delitijs inuoluit̄ et factus eſt vt lapis durus:Deinde no
cte ſequenti vocem ſimilē audiuit videlicet. Ceſſa de ludo quia
luſiſti ſatis vdo. Stultus ille iterū paruipendēs et nihil cura
uit. Tertia vero nocte apud p̄fatam abbatiſſam cubans:et cū
nephandū opus libidinis exercuiſſet:vox magno frigore into
nuit dicens. Ceſſa de ludo quia luſiſti ſatis vdo. Hac igit̄ vo
ce audita vehemēter expauit:non tñ reſipuit. Mira dicturus
ſum ſed vera. Poſt menſes igit̄ tres canonicus quidam eccleſie
meydeburgeñ.nomine Fridericus:vir multū venerabilis ⁊ de
uotus:quadā nocte in choro ſancti Maurītij inſiſtens orōni
permanſit et mox vidit vt ventus validus om̄es lampades ec
cleſie extingueret:deinde venerunt duo iuuenes duos cereos
geſtātes et ad altare procedentes:et totam eccleſiā ineſtimabi
li lumīe replentes. Poſt quos ingreſſi duo quoꝝ vnus tapetia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ante altare honeſte ſtatuit: alter vero duas cathedras aureas deſuper collocauit. Poſt illos intrauit quidam pugil fortiſſimus euaginatū tenens gladiuz qui in medio eccleſie clamauit Omnes ſancti quorū reliquie hic habent̄: ſurgite et venite ad iudicium dei. His dictis apparuit maxima multitudo ſanctorum vtriuſq; ſexus. deinde apparuerūt. xij. viri glorioſi in quorū medio gradiebat̄ quidam ſplendidior regio dyademade et ceptro adornatus. et hij erant. xij. apoſtoli ⁊ dn̄s iheſus in medio eorum: tunc mox omēs ſurrexerūt et eum adorauerunt: et ſuper cathedrā eum ſedere fecerūt. Affuit etiā regina celorum. quam clariſſima ſequebat̄ multitudo virginū: ⁊ ecce poſtremo apparuit ſanctus Mauritius cū ſua legione dicens. Equiſſime iudex da iuſtum iuditiū: et mox ceciderunt ſup terram coram iudice et domina maria cū omnibus ſanctis eius. Judex vero ſtatim iuſſit adduci Udonē epūm. et ↄtinue duo abierūt et miſerrimū epūm Udonem de latere abbatiſſe miſerabiliter trahētes adduxerūt eum coram iudice quē ſanctus mauritius ſeuerius intuens dixit. Dn̄e iudex equiſſime ecce iſte vdo nō epiſcopus ſed lupus: nō paſtor ſed raptor et greg᷒ tue deuorator. iſte etiā eſt cui dn̄a noſtra maria mater tua ſcilʒ donauit ⁊ cui hāc eccl'am ad honorē mei meorūq; ſotiorꝝ ↄſecratā ↄmēdauit ꝑdicens ſibi ſi bn̄ regeret vitam eternā poſſideret: ſin aūt male mortem corꝑis et aīe ſuſtineret. Iſte etiā eſt qui ſemel: bis: ter: admonitus ſe corrigere noluit: ⁊ nō ſolum hanc eccleſiā ymmo et oīa alia clinodia ad nihilū redigit: et ſponſas tuas turpiter violare nō timuit: ergo iudica equiſſime iudex. His dict᷒ dn̄s ſanctos ſuos reſpexit dicens. Quid vobis videt̄? Omnes clamauerūt. Reus eſt mortis. Precepit igitur dn̄s pugili fortiſſimo vt caput eius amputaret. ſed dixit quidam. Cōtine manū tuā pauliſper donec ab eo reliquie auferent̄: tūc quidam cum calice affuit ſtans coram vdone et pugil cū pugno multis ictibus valde ꝑcuſſit. et poſt quēlibet ictum hoſtia ꝑ os epiſcopi exiens in calicem corruit: quas omēs regina celi accipiens decenter lauit et ſup altare in calicem poſuit. ⁊ deinde cū ſua turba decenter inclinans receſſit. Poſt hoc miſerabilem vdonem pugil ſepedictus aggrediēs decollauit: ſicq; tota illa ↄgregatio diſparuit. Canonicus autem Fridericus de quo ſupra: homo

Iuſtus qui hoc vidit non in ſomnis ſed apertis oculis ſtupēs
et tremens lumenq́ in cripta reperiēs et oēs lampades eccle//
ſie accendens: cū adhuc de facto dubius et anxius ſecū mirare
tur tandem reſumpta audatia ad locū iudicij ꝑceſſit: calicem
quoq́ cū hoſtijs in altari vidit et ipſius epiſcopi caput a trun
co longius proiectū necnon pauimentū ſanguine madefactū
tunc cepit clamare et dicere. O grande miraculum. O vere tre
mendū dei iuditiū. O q̄ȝ horrendū eſt incidere in manus dei
viuentis: qꝛ quos diu vt conuertant̄ tollerat: non ꝯuerſus du
rius damnat. Poſt hec oēs ianuas eccleſie obſeranit et nullū
omino ingredi permiſit donec iam orta ſole omēs potētiores
vrbis clericos et laycos cōuocauit: tunc portas eccleſie aperi
ens ſeuiſſimā dei vltionē cum vdone epo in ſuo ſanguine tabe
facto omnibus oſ̃dit: et cuncta que viderat et audierat per or
dinem enarrauit et omnibus magnū timorē incuſſerat hoc fa
ctum multū horribile. ¶ Contigit eodem die quo mortuus eſt
vdo archiepūs q̄ quidā ex capellanis ſuis Bruno: cū legatio
nem ſibi cōmiſſam peregiſſet et dum ad meydeburg remearet
graui ſomno oppreſſus arborem quandā vmbroſam vidit: de
equo deſcendit et frenū ad brachiū ligans ibidem fortiter ob//
dormiuit. Et ecce ingens multitudo immundorū ſpirituū cū
tubis et timpanis: cū gladijs et fuſtibus: cū lanceis ⁊ ſecurib⁹
ad meydeburg ꝓperauit Cumq́ omēs conueniſſent: vni ex eis
qui princeps eorū videbat̄ ſolium vnū conſtruētes ipm deſuꝑ
poſuerūt. Deinde alter cuneus venit clamās. Date locū date
locū: ecce amicus noſter Udo appropinquat. His dictis ſatelli
tes ſathane miſeram vdonis aīam in forma corꝑali cathenam
igneam in collo habētem ad ſuū principem adduxerūt. Cui ſa
thanas ꝓtinus aſſurrexit ſalutās eum verbis pacificꝭ in dolo
dicēs. Bene veniſtis amice noſter cariſſime et dilatator regni
noſtri: ecce parati ſumus tibi pro ſeruitijs tuis talionē reddere
Cumq́ vdo obmuteſceret ſathanas ait aſſiſtētibus. Amicus
noſter fatigatus eſt ex itinere huc veniēdo: date ei mādare. Et
ecce crudeles miniſtri ori eius bufones et ſerpētes violēter im
preſſerūt et liquorē ſulphureū poſtmodū infuderūt. Deinde
p̄cepit eis vt ad balneū principū duceret̄: ⁊ ecce nō procul erat
puteus opertulū habens: quo oblato: flamma vorax vſq́ ad

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

celum erumpebat que non ſolum arbores: montes et lapides
ymmo etiã aquam fluentẽ velut ſtipulam ꝯſumebat. In quem
puteũ infelicem illius vdonis aĩam precipitauerũt: ⁊ poſtmo
dum extrahẽtes in modũ ferri candentis totã igneam ſuo prin
cipi cui ĩ vita ſeruiuit detulerũt. Qui ſubridẽs dixit. Nõne bal
neũ ſuaue habuiſti. O amice noſter ꝙ̃ bene tibi fuit in hoc bal
neo. Tunc vdo videns ſe damnatũ cepit blaſphemare dicens
Maledictus ſathan tu et omĩs familia tua: omniſqꝫ ſuggeſtio
tua et omne imperiũ tuũ. Maledictus deus qui me creauit:
maledicta terra que me portauit: maledicti parẽtes mei qui me
genuerũt: et maledicta oĩs creatura in celo et in terra. Tunc
omẽs demones vna cum principe ſuo plauſerũt manibus di-
centes. Vere dignus eſt iſte manere nobiſcũ in eternũ: qꝛ opti
me ſcit cantum noſtrũ blaſphemie decãtare: deducat ergo ad
locum damnatorũ: vt videat et audiat: ſentiat et addiſcat am-
plius cantum iſtũ et inde non exeat in ſecula ſeculorũ ⁊c̃. Vix
illa verba finierũt et ecce vnanimiter in illam odioſam creatu-
ram videlicꝫ vdonis animã irruerunt eamqꝫ impetuoſe ad tar
tareum illud baratrũ iactando immiſerũt: ac ſi celum et terra
et omnes montes mundi quaterent. Capellanus aũt hec oĩa
in ſomno videns timuit vehemẽter: tunc princeps tenebrarũ
oſtendẽs eum digito dixit. Videte ne effugiat clericus iſte qui
nos aſpicit: ipſe eñ ſemper malorũ ſuorum coadiutor fuit er-
go merito debet eſſe particeps penarũ ſuarnm. ideoqꝫ proicite
illum ad dominũ ſuum. Quo dicto cuꝫ eum demones capere
vellent mox de ſomno euigilauit et ꝓpter vehementẽ ipſius ter
rorem equus abhorruit incipiens currere: trahens poſt ſe pre
dictum capellanũ brachiũ ipſius quo erat freno alligatus pe
nitus de iunctura extraxit. demũ difficulter equum aſcendens
venit in meydeburg. Mox vero vt dominũ ſuum mortuũ co-
gnouit omnia que ſibi acciderant patefecit. Ciues aũt audien
tes hoc duriſſimũ iuditium dei timuerũt valde: et illud infeli-
ciſſimũ cadauer longe ab vrbe in palude iactauerunt: tunc de
mones homines iuxta habitantes varijs terroribus inquieta
uerunt. Tandem inito conſilio glebam illam maledictã de pa
lude trahentes: combuſſerũt: et pulueres in fluuiũ proiecerũt.
Mira res: tunc omnes piſces ſuum gurgitem relinquẽtes oc

Capitulum quindecimū.

ceanum adierunt donec letanijs et ieiunijs deum placauerūt.
et vix decima pars piſcium redijt. In huius aūt rei perpetuaꝫ
memoriā adhuc inheret ſanguis Udonis pauimento marmo
reo. Super locum aūt hunc vbi facta eſt decollatio ſemꝑ ſter
nuntur tepetia: et qñ ſuper electum epiſcopū iuxta morem Te
deū laudamus canitur: tollunt tepetia: vt ibi ſe electus ad ora
tionem proſternat ⁊ cruorem ſui anteceſſoris Udonis cernēs
ſibi caueat ne forte ſicut ille vdo et ipſe periat. A domino ve
re factum eſt iſtud ad terrorem omniū illius eccleſie epiſcopo-
rum: non tm̄ illorum ſed ⁊ omniū prelatorum res eccleſie inuti
liter dilapidantiū. vt audientes hoc terribile prodigiū contre
miſcant ac timeant leſe maieſtatꝫ terribile iuditiū ac ſeuiſſimā
vltionem in malos prelatos et rectores eccleſiarū: ⁊ in cūctos
ſacerdotes publice ſe criminoſe regentes. vt verificet in eis il-
lud dictum ſapientie. Duriſſimū iuditium fiet his qui preſunt.
quia peccata hominū ſubditorū pendent in collo eorum ⁊ pro
eis dabūt deo ſtrictam rōnem: quia eos corrigere potuerunt.
et negligētes fuerunt. etiā ſi per ſe boni fuerunt. vt Heli ſacer-
dos iudeorū forſitan damnatus eſt: nō pro reatibus ꝓprijs ſed
filiorū ſuorum quos nō corripuit ſeueritate qua debuit. O ꝙ̄
horribile iuditiū dei hoc eſt. vt vnus ſanctus vir debet eternali
ter damnari et cū demonibus in inferno crutiari pro alienis
peccatis qui deum non offendit ꝓprijs. Sed heu quid dicā de
nephandis prelatis ac curatis qui nec ſuā: nec aliorū ſubdito-
rum ſuorum ſtudent vitam corrigere ⁊ emendare. ſicut nec ille
vdo infelix archiepūs. O ꝙ̄ multos habet iſte vdo infelix imi
tatores. ex quo heli nō habet paucos ſimiles. qui per ſe caſte
et deifice ſm dei voluntatē viuunt. ſed ſubditos ſuos ſine om
ni diſciplina diſcedere permittunt. Qui habet aures audiendi
certe audiat quid ſcriptura ſacra dicat de criminoſis prelatis
et omnibus curatis. Omnipotens tamen deus vbiꝗ et ſem-
per noſtram querit ſalutem: ſicut pius pater filiorum ſuorum
Nam in vita huius ſeculi fugientes ſumus: et dies noſtri ſi-
cut vmbra pretereunt. Nec habemus hic manentem ciuita-
tem: ſed futuram inquiramus: dicente apoſtolo. Unde neceſſe
eſt corde ſolicito ſepius cogitare: ꝙ noſtra fragilitas: noſtra
mortalis infirmitas: cogitur obliuiſci. Hinc eſt ꝙ nobis pius

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dominus per moyſen ſeruũ ſuum dedit conſilium ſalutiferum
dicens deutro.xxxij. Utinam ſaperent ⁊ intelligerẽt ac nouiſſi
ma ꝓuiderent. Si hec fecerimus bene nobis: ſi vero nõ ve no
bis in perpetuũ: teſtante apoſtolo. Miſerabiliores ſumus om
nibus hominibus et deteriores ſi hec nõ fecerimus. Sz heu
pauci intelligũt hoc dei ꝯſilium. Eſt aũt hec intelligentia: gens
abſq̧ conſilio et ſine prudẽtia: vtinã ſaperent peccatorũ ꝯmiſſi
onem: bonorũ operum obmiſſionẽ: temporis gratie ꝑditionez
Scdo intelligerent ſcz paucitatẽ ſaluandoruz: multitudinem
damnatorũ: difficultatẽ reſurgentiũ. Tertio vt ꝓuiderent no-
uiſſima videlicet mortis periculũ: extremũ iuditium et eternuz
ſupplitiũ. Qui vero hec verba negligẽter attendunt ipſi in mor
tem et in eternam damnationẽ vadunt. O mi frater felix eris
ſi hmõi intelligas et in corde tuo quaſi in libro ſcribas: et hãc
tibi vnam quã trado regulã ſeruare ſtudeas: videlicz vt tibi ſit
vita ſemper. Saligia vita viue deo gratus toti mundo tumu-
latus. Carne nudatus ſemp ire paratus. O ꝙ̃ beat⁹ vir cuius
anima circa hmõi ſtudiũ euigilat: ꝙ̃ ſapienter intelligit ac no-
uiſſima ꝓuidet. Hec fecit ſanctus Gregorius qui ſic ait. Dũ in
tueor iob ſedente in ſterquilinio: iohãnem eſuriẽtez in heremo
petrũ ſuſpenſum in patibulo. Hinc conſidera quantũ deus in
futuro puniat quos reprobat ⁊ nouiſſima eorũ ꝓuidere recen-
ſcat: qui ſic eos hic affligit quos amat. Hec ille. Legitur enim
in poetria ꝙ Argus habuit caput centũ luminibus illuſtratũ
qđ iterũ poteſt intelligi: ꝙ ex omni pte ſui intra mentis ſue cir
cumſpectionẽ et prudentiam poſſidebat. Ideo ſi tanto ſtudio
cautele pollebat poeta paganus: multo fortius puriorem ꝓui-
dentie oculũ debet habere clericus xpianus: cum tñ eccleſiaſti
ci.vij. ſcriptuz ſit. In omnibus opibus tuis mẽorare nouiſſima
tua et in eternũ non peccabis. O vtinã intelligeres et ſaperes
que dei ſunt: et que mundi ſunt: ꝑfecto deum timeres: ſuperna
appeteres: mũdana cõtemneres: et infernũ horreres: illam vtiq̧
nimis metuendã horam expaueſcens: in qua exigetur a te vſq̧
ad ictum oculi omne tpũs viuendi tibi impenſuz qualiter a te
fuerit expenſum. Tunc quippe ꝯdemnabit quicquid fuerit in-
uentum opis vel ocij: ſermonis vel ſilencij: vſq̧ ad cogitationẽ
O mi frater quis tunc amicorũ tuorum veniens cũ gladijs et

armis poterit tibi auxilium preſtare: nō eſt qui tunc conſoletur te ex omnibus caris tuis: reſpitiens tunc eris ad auxiliū hoīm ſed refugiū tuum tunc erit tantūmodo apud deū. Ecce mi frater quid tunc faties cū te innumerabilia peccata accuſabūt: nā ipſe verus iudex erit et tuus accuſator: qm̄ ipſius fuiſti manifeſtus peccator: tunc iuſtus vix ſaluabit: impius peccator ſic deprehenſus quō et vbi apparebit cū tunc latere erit impoſſibile et apparere intollerabile. O vtinā ſaperes et intelligeres ac nouiſſima ꝓuideres. Saperes primo hoīs exitū de hoc ſeculo qr cū homo incipit egrotare tunc p̄ multitudine peccatorū ſuorū cor eius expaueſcit: vultus paleſcit: faties nigreſcit: oculus tenebreſcit: auris ſurdeſcit: naſus putreſcit: os obmuteſcit: corpꝰ tabeſcit: caro marceſcit. Ex tuuc carnis pulchritudo efficit fetor ⁊ putredo ⁊ totus homo in cinerem reſoluit ⁊ in vermem vertit. Ecce ſatis horribile ſpectaculū: qm̄ nulla arſ medicina nullaqꝫ doctrina ſic ſuperat ſuperbiā: ſic vincit malitiā: ſic extinguit libidinē: nec ſic calcat mōi vanitatē ſicut huius horrende mortis recordatio. Nam nihil eſt qd̄ huic mundo tm̄ vileſcat ſicut homo mortuus. qr per triduū in domo p̄ fetore non permittit: ſed ſtatim vt vile ſtercus foras proicit et in ꝓfunduꝫ terre abſcondit: putredini tradit: vermibus eſcat: et cadauer efficitur. Erubeſcat ergo infelix peccator qui nō potius animam ſuā diligit que eſt eterna et ad ymaginē dei ſui creata: qꝫ tale vile corpus. ¶ Item ſcd̄o intelligeres qꝫ bonū eſt viro qui portat iugum domini ab adoleſcētia ſua: qua in re dicit nobis dominus per moyſen ſeruū ſuum. Omnis anima que nō afflicta fuerit die hac peribit de populo meo. Hoc ſic intelligit. Anīa que afflicta non fuerit per diſciplinā et morum correctionem. et per penitentie ſatiſfactionē: per cordis contritionē et conſcientie purificactionē. Et dicit notanter hac die. i. in p̄ſenti tempore gratie et huius vite: quoniā qui non ſuſcipit modo penitentiam poſt mortem non inuenit indulgentiā. et ideo mi frater quicquid alij agunt ſis ſemꝑ memor tui: Vileſcat tibi mundus et tua amabilis dalida: ſtude potius amare criſtū qꝫ mūdum et omnia que ſunt in mundo: et attende diligenter ad illā miſerabilē horam qn̄ anima tua exitura erit de corpore tuo in quo peccaſti: mox aderūt horribiles demones velut leones ru

glentes vt rapiant peccatricem animaꝫ:tunc ſubito patebunt
horribilia loca penarū:chaos tenebrarum ⁊ aſpectus penalis
demonū et grandis nimis impetus eorum. Nam ſi dyabolus
auſus fuit facere impetū in animam ſancti Martini qui erat
gemma ſacerdotū quā animam euntem in celū curabat impe-
dire. O ꝙ̄ timendū eſt tibi peccatori ſi nō emendaueris vitam
tuam:⁊ quomō poteſt ſeu poterit ſtare anima peccatrix ad hor-
rendū aſpectum vultus eius. qđ ꝓpheta ſanctus expaueſcit et
ad orationeꝫ ↄſurgit dicens. Exaudi deus orationē meam cū
deprecor:a timore inimici eripe animā meam. Ecce non dixit
a poteſtate ſed a timore:ad inſinuandū ꝙ maxima pena et in-
tollerabilis aſpectus eius. O quāta erit pena eius tactus et ei-
us pena eterna. O ſtulti et vani filij hominū de vobis dicitur
Uir inſipiens nō cognoſcit et ſtultus non intelligit hec:⁊ ideo
ſimul inſipiens et ſtultus peribunt. Sed quid diſtat inter ſtul-
tum et inſipientem diligenter conſidera. Inſipiens nanqꝫ eſt q̇
a paradiſi gaudijs peregrinū ſe eſſe non cōſiderat nec qui ſe exu-
lem in exilio non intendit. Stultus vero eſt qui licet illa cog-
noſcat liberari tamen ab huius mundi miſeria per vite meritū
non intendit. Item inſipiens eſt qui nō credit futura ſupplitia
reproborū eſſe perpetua:et gaudia iuſtorum eſſe eterna. Stul-
tus autē eſt qui licet hec credat tñ̄ vt mortem eternam euadat
et gloriam eternaꝫ caſte viuendo et pie conuerſando acquirat
non intendit. Iuſto igit̄ dei iuditio inſipiens et ſtultus ſimul
peribunt. quod tamen non fieret ſi ſaperent ac nouiſſima pro-
uiderent. O ſtulti filij hominū et vani:vt quid diligitꝭ vanita-
tem ⁊ queritis mendatiū:dn̄s deus dicit vobis. Ego inquit in
interitu veſtro ridebo et ſubſanabo qn̄ vobis qđ timebitis ad-
uenerit. videlicet chaos et caligo tenebrarū:dolor horrende vi-
ſionis:et horror tremende māſionis:ibi erit locus flentiū:ſtri-
dor dentium:morſus vermiū:clamor lugentiū: ⁊ miſerorū vox
clamantiū. Ue ve ve vobis filij eue. Cumqꝫ hec et his ſimilia
ymmo milleſies plus ꝙ̄ dici poteſt aīa miſera audiet:viderit:
⁊ ſenſerit:quātuſqꝫ terror ⁊ tremor erit ei:que lingua p̄t dicere
q̇s liber exponere. O mi deus quid tūc ꝓderit ſcie iactātia:ſe-
culi vāitates:mūdi pōpa:terrne dignitates:carnis mollities vē-
trꝭ ingluuies:nobilitas gn̄is:pulcritudo corpꝭ:fortitudo viriū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Capitulum quindecimū.

ſuperfluitas ciborum: acquiſitio prebendarū: cōgregatio diui-
tiarū. Nunquid omīa iſta poſſunt miſeram aīam eripere de ore
horrendi et horribilis leonis: ac de maledicta fauce draconis.
Iſta omīa effugere poſſumus ſi ſaltem in iſto tpe gratie volu-
mus: ſi boni paſtores animarū fuerimus: ⁊ nō ſumus concubi-
narij: ꝓprietarij: ſymoniaci: criminoſi: luſores et ebrioſi ⁊c̄. Cri-
ſoſ. ait Multi ſunt p̄lati ſiue ſacerdotes curati nomīe: ſed pau-
ci re et virtutū ratione. Aplūs ait. Melius eſt eſſe paucos et
vtiles: et igitur conquerit dñs dicens. Meſſis quidem multa
operarij vero pauci fideles et vtiles: bonus eñ paſtor animaꝫ
ſuam ponit pro ouibus ſuis: qua ꝓpter dixit dñs petro. Petre
amas me. ſ. plus q̄ꝫ tuos carnales amicos. Scd̄o: petre amas
me: plus q̄ꝫ tuas res tp̄ales. Tertio: petre amas me: plus q̄ꝫ te
ip̄m et tuam corp̄alem vitam. Ac ſi diceret dñs ad petrū ⁊ ad
quemlibet aliū. Si habes iſtos tres amores in te tunc ſis pa-
ſtor ouium mearū pro quibus ego ipſe morte turpiſſima mor-
tuus ſum. Si aūt amas aīam tuaꝫ plus q̄ꝫ me ymmo q̄ꝫ oues
meas non ponens anīam tuam pro ouibus meis ſicut ego fe-
ci non es me dignus. Et ideo noli te intromittere ad paſcen-
dum oues meas vt paſtor earū fias. Sed heu aplūs dr̄. Erūt
homines ſeipſos amantes: vbi dicit gloſa. Illi dicunt ſeipſos
amare qui honorem ſuū tp̄alem et dignitatem ⁊ ꝓprium como-
dum plus q̄ꝫ dei honorem diligūt: tales eñ non ſuſcipiunt cu-
ram animarū propter oues ſiue ꝓpter domini iugum: ſed pro-
pter honorem mundanū et prebende fructuꝫ: non vt gregem
ſuū dei verbo. et bono exemplo paſcant: ſed vt paſcant a grege
Unde verus ioſeph. i. criſtus fratribus ſuis. i. paſtoribus ouiū
ſuarū ait. Amen dico vobis non videbitis fatiem meā donec
adducitis fratrem veſtrū minimū: qui eñ requirit minimū ma-
ioris non obliuiſcit: vnde ſanguinem eius de manu tua requi-
ram. i. aīam. Nam tot mortibus digni ſunt vt ait Greg. negli-
gentes paſtores: quot animas negligūt qnas non paſcunt dei
verbo ⁊ bono exemplo. Ad tales eñ dicit dñs. Amice quomō
huc intraſti nō habens veſtem nuptialem. i. caritatē: quia non
ꝓpter caritatem. i. deum qui eſt vera caritas: curam tuā intraſti
vt gregem tuū paſceres dei verbo et bono exemplo: ſed vt ab
eis paſcer3 voluptuoſe et luxurioſe viuendo. Et ideo dicit tibi

dominus. Ligatis manibus ne poſſit defendere ſe: ⁊ pedibus
ne poſſit effugere, pꝛoicite eum in tenebras exteriores ibi erit fle
tus et ſtridoꝛ dentiū. qꝛ dilexit plus ſuam dalidam et lucrum
tempoꝛale ꝙ̃ perpetuas animas ſibi cōmiſſas et ad ymagines
dei creatas et ſanguine filij dei redemptas. Et quantū gloꝛifi
catus fuerit in delitijs vite cū ſua dalida et in alijs multis de
litijs et honoꝛibus huius mōi tm̄ date ei de toꝛmentis vt ar
deat nunc et in euū vt in flamma oleum. Unde Iſaias de ta
libus paſtoꝛibus ait. Diſperdet te ſicut gallum gallinatiū qui
de foꝛo capite dimiſſo pedibus ſurſuȝ erectis poꝛtaſ et in olla
decoquiſ. Sic tu in olla iehennali varijs crutiatibus decoque
ris: vt pena rūdeat culpe quia totiens deum tuū crucifixiſti et
in cloacam inmūdiſſimi coꝛpoꝛis pꝛoieciſti quotiens celebꝛaſti.
Et etiā quia non cantaſti. i. p̄dicaſti ſalutiferam doctrinā: nec
populū dei tibi cōmiſſum bono et ſancto exemplo ⁊ caſta vita
generaſti et tm̄ coꝛam alijs maioꝛ reputaberis. ſicut gallus gal
linatius maioꝛ eſt alijs gallis et tm̄ non ſicut alij galli cātat nec
alios pullos generat: ſicut vir cū muliere: quia caſtratus ideo
nō fertilis: ad quid valet niſi ad ollam mittaſ et moꝛiatur ⁊ in
olla coquatur. Sic paſtoꝛ inutilis eſt et ſcandaloſus: ſi nō pe
nituerit de foꝛo poꝛtaſ. i. de hac tranſitoꝛia vita et ad iehennā
eternam pꝛecipitaſ: ſi em̄ alicui beneficiuȝ poꝛrigiſ: valde gaudet
et ſua queſtio nō exiſtit quis ſanctoꝛū ſit ibidem patronus ſed
quantuȝ ſoluat in abſenti et valeat in tꝑalibus. de quibus ait
Gre. Si quis ea intentiōe gradus eccleſiaſticos vel beneficia
querit vt inde habeat vite neceſſaria: hic ꝑuerſo oꝛdine merca
ri vult celeſtia: longe em̄ melius ei eſſet mēdicare aut arare vn
de viueret. Nam qui nō ad ouile per oſtiū. i. per criſtū ſed aſcē
dit aliunde hic fur eſt et latro. Scriptū eſt em̄. Cepit ieſus fa
cere et docere. Et exemplo ipſius omēs ſacerdotes deberent
pꝛimo facere et deinde docere qꝛ multum validioꝛa ſtꝫ exempla
ꝙ̃ verba. nam Hiero. ait. Quid aliud eſt bona p̄dicare et per
uerſa agere ꝙ̃ oꝛe ꝓpꝛio ſeip̄m condemnare. Idem ait. Docto
rum: vt ſunt oēs curati: eſt lapſis manū poꝛrigere adiutricem
et errantibus iter oſtendere veritatis. Cuius aūt vita deſpici
tur ait Gre. reſtat vt eius pꝛedicatio contemnaſ. Si ergo vis
apparere ſanctus ait Criſoſ. tunc ꝯtra vitam tuā eſto auſterus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contra vero aliorum ſis benignus. Audiant te homies parua mandantem et grauia faciente. Sed heu quid dicendũ eſt de ſacerdotibus manifeſtis cõcubinarijs et ꝓprias oues violantibus ꝛ p̄cipue ſponſas criſti. de quibus Hiero. Sicut ſcelestius eſt ſacroſanctã eccleſiam temerarie comburere q̄ꝫ domũ plebani vł alterius vicini: ita multo peius eſt ſponſam criſti violare q̄ꝫ ſponſam proximi tui. Unde Bern. O ſacerdos quare manus tue extendunt ad illicita que tractant tenentem oīa. quare te ingurgitas ebrietate qui plenus eſſe deberes omni ſanctitate. Idem ait Uere ſacerdotes qui ſm carnem ambulãt deo placere non poſſunt: turpiſſimũ eſt eñi manus deo dicatas et ſacro criſmate cõſecratas pudibundis mulierũ ingerere. O q̄ꝫ temerarium et nephariũ eſt pollutis manibus filiũ virginis tractare et ore ſordido ſumere: que mens ad exceſſum non rapit. Quis oculus nõ erubeſcit? quis auditus nõ terretur. vbi mũdi pretium ꝓicitur in ſterquilinũ. i. in os p̄ſpiteri criminoſi et per ꝯſequens ſacerdotis ſceleratiſſimi. Mirum ꝙ tales nõ verẽtur ſtantem iuxta ſe dei angelum qui ſecat ip̄m per mediũ. Nam Ambro. dicit. Qui indigne xp̄m ſumit idem eſt ac ſi ip̄m interficeret. et ideo ait Aug. Melius eſt ſpiritualia penitus obmittere q̄ꝫ impure tractare. Hec tibi ſunt ſcripta mi frater.

Reſponſio fratris ad fratrem valde compunctus. Capitulum. xvi.

Tu reſpondes mihi mi frater ſcribendo ꝙ ſuffitienter tibi vtiq̄ꝫ dixi. vt caritas mea fraterna propoſuit tibi que merito te ab huius mundi vanitate deberet retrahere et in amore dei ſolitare. Sed quõm maximus ſis poteſt et vltimus omniũ hominũ. et aſſeris te deum tuum omnipotentem ſepiſſime ad iram prouocaſſe. Inſuper innumerabilibus peccatis grauiter oneratũ eſſe: ſic ꝙ propria tua conſcientia iudicet te condemnatũ fore. et ideo dicis te neſcire quid facturus exiſtas: aut quo a facie dei tui fugias. Reſpondeo tibi o mi germane et multum laudo tuã ſic erga deum accuſationẽ: necnon tue eterne damnationis cognitionẽ. Certum eñi eſt ꝙ dei miſericordia ſuperat omnem eſtẽſionẽ. Nam ſua te mi frater bonitas creauit: ſua nanq̄ꝫ miſericordia creatũ ab originali pctõ